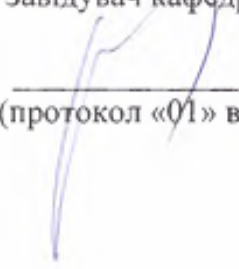


ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
Завідувач кафедри


Олексій ЗОРЯ
(протокол «01» вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ

освітньо-професійна програма	Туризм
спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
галузь знань	І Транспорт та послуги
освітній ступінь	бакалавр
факультет/інститут	факультет обліку та фінансів

Полтава
2025–2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни Географія туризму та рекреації для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності ІЗ Туризм та рекреація.

Мова викладання – державна.

Розробник:

Шевчук Сергій Миколайович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму.

«01» вересня 2025 р.



Сергій ШЕВЧУК

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми «Туризм»

«01» вересня 2025 р.



Юрій ТЮТЮННИК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація»

протокол від 01 вересня 2025 р. № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності



Олена ЄГОРОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані студента (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 (ІЗТР_бд_2025)
Семестр	1
Лекції (годин)	32
Практичні (годин)	28
Самостійна робота (годин)	120
у т. ч. індивідуальні завдання (вказати форму), (годин)	-
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти системних знань про теоретичні засади, ресурси та територіальні особливості розвитку туризму і рекреації у світі та в Україні, а також практичних умінь щодо аналізу й оцінювання туристично-рекреаційного потенціалу різних регіонів. У процесі опанування курсу студенти засвоюють принципи класифікації рекреаційних ресурсів, вивчають географію основних видів туризму та рекреації, знайомляться з просторовими закономірностями функціонування рекреаційних систем і комплексів. Дисципліна сприяє розвитку здатності діяти соціально відповідально та екологічно свідомо, усвідомлювати значення збереження культурних і природних цінностей, використовувати знання для формування здорового способу життя, а також розуміти сучасні тенденції й регіональні пріоритети у сфері туризму, що є підґрунтям для подальшої професійної діяльності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є зміст шкільного курсу географії. Дисципліна взаємопов'язана із освітнім компонентом «Основи туризмознавства та рекреалогії», який також вивчається у першому семестрі.

4. Компетентності

загальні:

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.

фахові:

ФК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки

професійної діяльності.

ФК 3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК 5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

5. Результати навчання

ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПР 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Визначає та пояснює ключові поняття географії туризму і рекреації (знання, розуміння).
	Застосовує їх під час характеристики ресурсів і територій (застосування).
	Співвідносить теоретичні засади з практичними прикладами у світі та Україні (аналіз).
ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	Визначає та класифікує основні форми і види туризму (знання, розуміння).
	Пояснює їхню роль у формуванні туристичних потоків (розуміння).
	Наводить приклади практичного застосування різних форм туризму у країнах світу (застосування).
ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.	Виявляє та класифікує рекреаційні ресурси (знання, розуміння).
	Оцінює їх придатність для організації туризму (аналіз, оцінювання).
	Аргументує доцільність використання ресурсів певних територій для розвитку туризму та рекреації (оцінювання).
ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.	Порівнює потенціал різних регіонів світу та України (синтез).
	Виконує завдання самостійної роботи (застосування).
	Робить висновки про рівень власної підготовки і визначає напрями її вдосконалення (оцінювання, саморефлексія).

ПР 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	Самостійно відтворює географічні назви та об'єкти туристично-рекреаційного значення (застосування).
	Демонструє вміння працювати з картою і просторовими даними (аналіз);
	Робить висновки про рівень власної підготовки і визначає напрями її вдосконалення (оцінювання, саморефлексія).

6. Методи навчання і викладання

Словесні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда. Наочні методи: ілюстрування, демонстрація. Практичні методи навчання: конспектування, вправи, практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою. Пояснювально-ілюстративний метод. Частково-пошуковий метод. Метод проблемного викладу навчального матеріалу. Метод портфоліо. Інтерактивні методи: мозковий штурм, дискусії. Комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій та комп'ютерних програм.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи географії туризму та рекреації

Географія туризму як наука. Особливості вивчення географії туризму. Об'єкт, предмет та зміст географії туризму. Місце географії туризму в системі наук. Зв'язки з іншими науками. Система географічних наук в туризмі. Головні поняття і категорії в географії туризму. Еволюція туризму в контексті географічної науки. Географічне середовище як основа розвитку туризму. Вплив природних та суспільно-географічних чинників на розвиток туристичної індустрії. Туристично-рекреаційні ресурси та їх класифікація. Методи дослідження в географії туризму. Глобальні та регіональні особливості розвитку туризму. Просторові теорії та моделі розвитку туризму.

Тема 2. Рекреаційні ресурси та їх класифікація

Сутність рекреаційних ресурсів. Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО. Туристична цікавість та туристичний інтерес. Класифікація рекреаційних ресурсів. Безпосередні і допоміжні рекреаційні ресурси. Функціональні якості рекреаційних ресурсів. Природні, культурно-історичні та соціально-економічні рекреаційні ресурси. Структура рекреаційно-туристичних ресурсів. Туристична територія або акваторія. Природні лікувальні ресурси. Рекреаційні інформаційні ресурси. Вимоги до рекреаційних ресурсів.

Властивості рекреаційних ресурсів. Атрактивність, доступність, ступінь вивченості, значимість для показу, пейзажні характеристики ландшафту, соціально-демографічні характеристики, потенційний запас, способи використання. Характеристики рекреаційних ресурсів.

Кадастр рекреаційних ресурсів. Види оцінки рекреаційних ресурсів. Кадастровий облік. Структурно-оціночна таблиця кадастру рекреаційних ресурсів. Картографічний метод оцінки рекреаційних ресурсів. Геоінформаційні системи та технології при оцінці рекреаційних ресурсів.

Тема 3. Орографічні та кліматичні ресурси туризму і рекреації

Поняття природних рекреаційних ресурсів. Прямі рекреаційні ресурси. Опосередковані рекреаційні ресурси. Комплексні рекреаційні ресурси.

Методи оцінки природних туристичних ресурсів. Етапи оцінювання природних ресурсів. Типи оцінки природних ресурсів. Медико-біологічна, естетична, технологічна, економічна оцінка.

Тема 4. Водні, бальнеологічні та ландшафтні ресурси рекреації

Водні рекреаційно-туристичні ресурси. Характеристика водних рекреаційних ресурсів. Плажно-купальний відпочинок. Структура водних ресурсів туризму. Водний потенціал розвитку туризму в Україні та його оцінка.

Лісові рекреаційно-туристичні ресурси. Гірсько-туристичні лісові ресурси України.

Природні лікувальні ресурси. Мінеральні води. Лікувальні грязі.

Комплексна оцінка туристичного потенціалу природних умов та ландшафтів. Методика комплексної оцінки природних умов та ландшафтів. Оцінка природних факторів. Оцінка окремих природних факторів в залежності від конкретної території. Оцінка естетичного значення природних ландшафтів. Інтегральна оцінка придатності відповідної території для відпочинку та туризму.

Тема 5. Територіальні рекреаційні системи

Територіальна складова розвитку рекреації. Територія як потенціал для розвитку рекреації. Територіальна рекреаційна система (ТРС) як ключова ланка рекреаційно-географічних досліджень. Поняття про територіальну рекреаційну систему. Науково-методичні основи вивчення територіальної рекреаційної системи. Типізація ТРС та їх спеціалізація. Картографічне моделювання територіальних рекреаційних систем.

Тема 6. Рекреаційне районування та рекреаційні комплекси

Основні принципи й головні аспекти рекреаційного районування. Умови й фактори рекреаційного районоутворення. Визначення рекреаційного району. Таксономічні одиниці районування. Рекреаційне районування світу. Загальна характеристика обсягів і тенденцій світового рекреаційного процесу. Планувальна організація рекреаційного регіону.

Умови розвитку туризму на території. Організація туристично-рекреаційних комплексів. Туристично-рекреаційна система (ТРС). Туристично-рекреаційний комплекс (ТРК). Типи ТРК. Ієрархічна структура ТРК. Просторово-часові характеристики ТРК.

Рекреаційне районування. Мета рекреаційного районування. Таксономічні одиниці рекреаційного районування. Принципи рекреаційного районування. Основні схеми рекреаційного районування України.

Тема 7. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу території

Поняття рекреаційного потенціалу території. Структура рекреаційного потенціалу території. Система організації рекреаційних ресурсів.

Методика оцінювання рекреаційного потенціалу території. Сумарний об'єм рекреаційного потенціалу. Величина рекреаційного потенціалу. Показник реалізації рекреаційного потенціалу. Методики оцінки рекреаційного потенціалу території.

Оцінка якості територій для розвитку туризму та відпочинку. Атрактивність і репелентність.

Тема 8. Географія основних видів туризму та рекреації

Географія туризму за терміном поїздки. Короткостроковий туризм. Туризм вихідного дня. Тривалий туризм: різновиди. Нічний туризм.

Географія туризму за сезонністю та інтенсивністю тур потоку. Постійний туризм. Сезонний туризм: односезонний, двосезонний. Чотири сезони туристичної активності. Міжсезонний туризм. Літній та зимовий туризм. Індекс сезонності. Фактори, що впливають на сезонність туризму.

Географія туризму за принципом оплати та організацією продаж. Елітний туризм. Комерційний туризм. Соціальний туризм. Інсентив-туризм. Рекламні тури.

Географія туризму за ступенем організованості Організований туризм. Плановий туризм. Позаплановий туризм: гарячі путівки. Неорганізований туризм. Самодіяльний туризм. Незалежний (аматорський) туризм. Сталий туризм.

Географія туризму за соціально-демографічними ознаками. Дитячий туризм: різновиди. Молодіжний (студентський) туризм. Туризм для середнього віку. Туризм для людей похилого віку. Сімейний туризм. Туризм для різних вікових груп. Туризм для жінок. Туризм для чоловіків. Туризм для самотніх людей. Туризм для осіб з обмеженими можливостями.

Географія туризму за формою організації подорожі та обслуговування. Стаціонарний туризм. Туризм готельного типу. Туризм неготельного типу.

Географія туризму за засобами пересування Роль та класифікаційні ознаки транспортних подорожей. Перевезення повітряним транспортом. Залізничний транспорт та залізничні круїзи. Подорожі водним транспортом.

Географія туризму за метою подорожі. Просторові особливості розвитку спеціалізованих форм туризму.

Тема 9. Географія туризму та рекреації Європи

Загальний огляд. Геотуристичне положення Європейського туристичного регіону. Місце і роль Європейського туристичного регіону у структурі туристичної індустрії. Туристично-рекреаційне районування Європейського регіону. Туристично-рекреаційні ресурси Європейського туристичного регіону. Райони розвитку спеціалізованих видів туризму у Європі. Середземноморський туристичний район. Західноєвропейський туристичний район. Північноєвро-

пейський туристичний район. Східноєвропейський туристичний район.

Географія туризму країн Південної Європи. Географія туризму країн Північної Європи. Географія туризму країн Західної Європи. Географія туризму країн Центральної і Східної Європи. Особливості розвитку туристичної сфери в Європі. Характеристика статистичної інформації щодо розвитку туристичної сфери в Європі. Основні туристські об'єкти Європи. Тенденції розвитку туристичної сфери Європи. Найбільш популярні види туризму в Європі.

Тема 10. Географія туризму та рекреації Азії

Загальний огляд. Геотуристичне положення Азіатського туристичного регіону. Місце і роль Азіатського туристичного регіону у структурі туристичної індустрії. Туристично-рекреаційне районування Азіатського регіону. Туристично-рекреаційні ресурси Азіатського туристичного регіону.

Структура та загальна характеристика Близькосхідного туристичного регіону. Туристичне районування та зонування території країн ПівденноЗахідної Азії, Єгипту та Лівії. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму. Структура та загальна характеристика Південно-Азійського та Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. Туристичне районування та зонування території країн Південної, Південно-Східної, Східної Азії. Провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму.

Тема 11. Географія туризму та рекреації Північної Америки

Загальний огляд. Геотуристичне положення Північноамериканського туристичного регіону. Місце і роль Північноамериканського туристичного регіону у структурі туристичної індустрії. Туристично-рекреаційне районування Північноамериканського регіону. Туристично-рекреаційні ресурси Північноамериканського туристичного регіону.

Географія туризму країн Північної Америки. Географія туризму США. Географія туризму Канади. Рекреаційні ресурси Американського регіону. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Американського регіону. Основні рекреаційні центри Американського регіону.

Тема 12. Географія туризму та рекреації Південної Америки

Загальний огляд. Геотуристичне положення Південноамериканського туристичного регіону. Місце і роль Південноамериканського туристичного регіону у структурі туристичної індустрії. Туристично-рекреаційне районування Південноамериканського регіону. Туристично-рекреаційні ресурси Південноамериканського туристичного регіону.

Географія туризму країн Центральної Америки. Географія туризму країн Карибського басейну. Географія туризму країн Південної Америки.

Тема 13. Географія туризму та рекреації Африки

Географічні відмінності розвитку туризму у межах Африканського регіону. Особливості і тенденції розвитку туризму в субрегіонах Африканського регіону: Північна Африка, Західна Африка, Центральна Африка, Східна Африка, Південна Африка. Туристичні ресурси та умови розвитку. Основні види туризму. Сафарі. Національні парки Африки. Сучасний стан, тенденції, проблеми і перспективи розвитку. Географічні аспекти внутрішнього та міжнародного туризму в субрегіонах Африки.

Географія туризму країн Північної Африки. Географія туризму країн Західної Африки. Географія туризму країн Центральної Африки. Географія туризму країн Південної Африки. Географія туризму країн Східної Африки. Рекреаційні ресурси та характер рекреаційної спеціалізації Африки. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Африки. Основні рекреаційні центри Африки.

Тема 14. Географія туризму та рекреації Австралії і Океанії

Загальний огляд. Геотуристичне положення Австралії та Океанії як туристичного регіону. Місце і роль Австралії та Океанії як туристичного регіону у структурі туристичної індустрії. Туристично-рекреаційне районування Австралії та Океанії. Туристично-рекреаційні ресурси Австралії та Океанії.

Географія туризму Австралії. Географія туризму Океанії. Рекреаційні ресурси та характер рекреаційної спеціалізації Австралії, Океанії. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Австралії та Океанії. Основні рекреаційні центри Австралії та Океанії.

Тема 15. Географія туризму та рекреації України

Схеми рекреаційного районування України. Характеристика рекреаційних районів України. Загальна характеристика Центрально-Українського рекреаційного регіону. Природні, культурно-історичні туристично-рекреаційні ресурси Центрально-Українського рекреаційного регіону. Туристично-рекреаційні ресурси Придніпровського, Столичного, Подільського та Поліського рекреаційних районів. Проблеми та перспективи використання туристично-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму та рекреації Центрально-Українського рекреаційного регіону. Загальна характеристика Східного рекреаційного регіону. Природні, культурно-історичні туристично-рекреаційні ресурси Східного рекреаційного регіону. Туристично-рекреаційні ресурси Донецького рекреаційного району. Проблеми та перспективи використання туристично-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму та рекреації Східного рекреаційного регіону.

Загальна характеристика Причорноморсько-Азовського рекреаційного регіону. Природні, культурно-історичні туристично-рекреаційні ресурси Південного рекреаційного регіону. Туристично-рекреаційні ресурси Кримського та Азово-Чорноморського рекреаційних районів. Проблеми та

перспективи використання туристично-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму та рекреації Причорноморсько-Азовського рекреаційного регіону.

Загальна характеристика Західного рекреаційного регіону. Природні, суспільні туристично-рекреаційні ресурси Західного рекреаційного регіону. Туристично-рекреаційні ресурси Карпатського та Придністровського рекреаційних районів. Проблеми та перспективи використання туристично-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму та рекреації Західного рекреаційного регіону.

Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.
Тема 1. Теоретичні основи географії туризму та рекреації	2	2	-	-
Тема 2. Рекреаційні ресурси та їх класифікація	4	2	2	-
Тема 3. Орографічні та кліматичні ресурси туризму і рекреації	4	2	2	-
Тема 4. Водні, бальнеологічні та ландшафтні ресурси рекреації	4	2	2	-
Тема 5. Територіальні рекреаційні системи	2	2	-	-
Тема 6. Рекреаційне районування та рекреаційні комплекси	4	2	2	-
Тема 7. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу території	4	2	2	-
Тема 8. Географія основних видів туризму та рекреації	8	4	4	-
Тема 9. Географія туризму та рекреації Європи	26	2	4	20
Тема 10. Географія туризму та рекреації Азії	24	2	2	20
Тема 11. Географія туризму та рекреації Північної Америки	24	2	2	20
Тема 12. Географія туризму та рекреації Південної Америки	22	2		20
Тема 13. Географія туризму та рекреації Африки	24	2	2	20
Тема 14. Географія туризму та рекреації Австралії і Океанії	22	2	-	20
Тема 15. Географія туризму та рекреації України	6	2	4	-
Усього годин	180	32	28	120

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма ІЗТР_бд_2025
Тема 2. Рекреаційні ресурси та їх класифікація <i>Практична робота № 1 Рекреаційні ресурси, їх сутність та аналіз (2 год.)</i>	2
Тема 3. Орографічні та кліматичні ресурси туризму і рекреації Тема 4. Водні, бальнеологічні та ландшафтні ресурси рекреації <i>Практична робота № 2 Природні рекреаційні ресурси території (4 год.)</i>	4
Тема 6. Рекреаційне районування та рекреаційні комплекси <i>Практична робота № 3 Основні курортні райони України та світу (2 год.)</i>	2
Тема 7. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу території <i>Практична робота № 4 Аналіз рекреаційного потенціалу території (2 год.)</i>	2
Тема 8. Географія основних видів туризму та рекреації <i>Практична робота № 5 Географія основних видів туризму (4 год.)</i>	4

Назва теми	Кількість годин
	денна форма ІЗТР бд 2025
Тема 9. Географія туризму та рекреації Європи <i>Практична робота № 6 Характеристика туристично-рекреаційних регіонів Європи (4 год.)</i>	4
Тема 10. Географія туризму та рекреації Азії <i>Практична робота № 7 Характеристика туристично-рекреаційних регіонів Азії (2 год.)</i>	2
Тема 11. Географія туризму та рекреації Північної Америки Тема 12. Географія туризму та рекреації Південної Америки <i>Практична робота № 8 Характеристика туристично-рекреаційних регіонів Америки (2 год.)</i>	2
Тема 13. Географія туризму та рекреації Африки <i>Практична робота № 9 Характеристика туристично-рекреаційних регіонів Африки (2 год.)</i>	2
Тема 15. Географія туризму та рекреації України <i>Практична робота № 10 Порівняльна характеристика туристично-рекреаційних районів України (4 год.)</i>	4
Разом	28

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
	денна форма ІЗТР бд 2025
Тема 9. Географія туризму та рекреації Європи <i>Самостійна робота № 1 Туристична карта Європи</i>	20
Тема 10. Географія туризму та рекреації Азії <i>Самостійна робота № 2 Туристична карта Азії</i>	20
Тема 11. Географія туризму та рекреації Північної Америки <i>Самостійна робота № 3 Туристична карта Північної Америки</i>	20
Тема 12. Географія туризму та рекреації Південної Америки <i>Самостійна робота № 4 Туристична карта Південної Америки</i>	20
Тема 13. Географія туризму та рекреації Африки <i>Самостійна робота № 5 Туристична карта Африки</i>	20
Тема 14. Географія туризму та рекреації Австралії і Океанії <i>Самостійна робота № 6 Туристична карта Австралії і Океанії</i>	20
Разом:	120

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом виконання завдань самостійної роботи здобувачами вищої освіти.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Назви тем	Форми контролю
ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Т 1-8	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, усний екзамен)
ПР 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	Т 1-15	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)
ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Т 2-15	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)
ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.	Т 1-15	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)
ПР 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.	Т 1-15	усний і письмовий контроль (виконання завдань на практичних заняттях, виконання контрольної роботи, виконання завдань самостійної роботи, усний екзамен)

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом: екзамен.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Екзамен	Разом
Тема 1. Теоретичні основи географії туризму та рекреації	-	-	5	20	-
Тема 2. Рекреаційні ресурси та їх класифікація	5	-			5
Тема 3. Орографічні та кліматичні ресурси туризму і рекреації	5	-			5
Тема 4. Водні, бальнеологічні та ландшафтні ресурси рекреації		-			
Тема 5. Територіальні рекреаційні системи	-	-			-
Тема 6. Рекреаційне районування та рекреаційні комплекси	5	-			5
Тема 7. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу території	5	-			5
Тема 8. Географія основних видів туризму та рекреації	5	-			5
Тема 9. Географія туризму та рекреації Європи	5	5			10
Тема 10. Географія туризму та рекреації Азії	5	5			10
Тема 11. Географія туризму та рекреації Північної Америки	5	5			10
Тема 12. Географія туризму та рекреації Південної Америки					
Тема 13. Географія туризму та рекреації Африки	5	5			10
Тема 14. Географія туризму та рекреації Австралії і Океанії	-	5			5
Тема 15. Географія туризму та рекреації України	5	-			10
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	50	25	5	20	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене у повному обсязі, звіт роботи не містить неточностей, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні
4	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за достатнім критерієм
3	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить незначні неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за середнім критерієм
2	виконання завдань, у ході проведення практичної роботи здійснене не у повному обсязі, звіт роботи містить неточності, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти за низьким критерієм
1	відсутність результатів, отриманих у ході проведення практичної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
0	здобувач вищої освіти був відсутній на практичній роботі чи не надав результатів її виконання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач освіти упевнено та повністю відтворює всі географічні назви й об'єкти, передбачені завданням, без помилок; демонструє високий рівень підготовки та сформовані навички орієнтування у просторовій організації туризму та рекреації.
4	здобувач освіти знає майже всі географічні об'єкти туристично-рекреаційного значення, допускає лише незначні неточності у вимові чи розташуванні окремих з них; рівень знань достатній.
3	здобувач освіти відтворює на карті більшу частину географічних назв та об'єктів, але допускає помітні неточності чи плутанину в їх локалізації; демонструє середній рівень підготовки.
2	здобувач освіти знає менше половини із переліку географічних об'єктів туристично-рекреаційної сфери, робить суттєві неточності, потребує постійних підказок викладача; рівень знань є низьким.
1	здобувач освіти відтворює на карті лише окремі географічні об'єкти, пов'язані з туризмом і рекреацією, але з численними помилками чи невпевненістю; рівень знань не дозволяє оцінити навіть мінімальні результати навчання.
0	здобувач освіти не з'явився на контроль самостійної роботи, або не продемонстрував жодних знань карти об'єктів туристично-рекреаційного значення.

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі (не менше 90% потрібної інформації)
4	Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями.
3	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі (не менше 60% потрібної інформації та незначні помилки)
2	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 30% потрібної інформації)
1	Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі із суттєвими помилками (менше 15% потрібної інформації)
0	Здобувач освіти відсутній на контрольній роботі

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання № 1	6	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	4	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Теоретичне питання № 2	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
		може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Теоретичне питання № 3	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6	Теоретичне питання розкрито із незначними помилками, що свідчить про добре засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	5	Виклад матеріалу достатньо обґрунтований, відповідь правильна, що свідчить про задовільне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-4	Відтворення матеріалу зі значними помилками, порушена логічність викладу матеріалу, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	1-2	Механічне відтворення матеріалу зі значними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
Всього (максимальна)		20

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено у процесі реалізації навчальної дисципліни

Персональні комп'ютери із доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi), мультимедійне обладнання (проектор, екран), інтерактивна дошка. Платформа Google Workspace for Education пакет Fundamentals. Офісний пакет Microsoft 365. Операційна система Windows, веббраузери. Професійна геоінформаційна система Esri (академічна ліцензія на 50 робочих місць, що включає ArcGIS Pro та ArcGIS Online). Карти, атласи. Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/>), автоматизована система управління ПДАУ (АСУ ПДАУ) (<https://asu.pdau.edu.ua>), електронне освітнє середовище на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>).

13. Політика вивчення навчальної дисципліни

1. Щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання.

Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат факультету обліку та фінансів, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

2. Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

3. Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

4. Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

5. Щодо оскарження результатів оцінювання: після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше

наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Аріон О. В. Географія подорожей та туризму: навчально-методичний посібник. КНУ імені Тараса Шевченка. Київ : 2023. 121 с.
2. Доценко А. І. Географія туризму. Навчальний посібник. К. Університет «Україна». 2020. 186 с.
3. Ковальська Л. В., Пархоменко О. Г. Географія туризму: підручник для студентів спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація». Івано-Франківськ: НАІР, 2025. 210 с.
4. Монастирський В. Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. Посібник. ННБК «АТБ». Львів, 2022. 200 с.
5. Рекреаційні комплекси світу: навч. посібник / І. Л. Полчанінова, М. М. Покогодна; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 182 с.

Додаткова література

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. Київ : ВПЦ «Київ. ун-т», 2001. 395 с.
2. Ващенко Н. П. Рекреаційні комплекси світу. Опорний конспект. Київ: КНТЕУ, 2004. 202 с.
3. Герасименко В. Г. та ін. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону: монографія. Одеса : ОНЕУ, 2016. 262 с.
4. Дехтяр Н. А. Світовий ринок туристичних послуг і пріоритети розвитку туризму в Україні: монографія. Харків : Лібуркіна Л.М., 2021. 469 с.
5. Кузик С. П. Географія туризму : навчальний посібник. Київ : Знання, 2011. 271 с.
6. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 343 с.

7. Нефедова Н. Є., Яворська В. В., Куделіна С. Б. Географія туризму: навчально-методичний посібник. Одеса : ФОП Бондаренко М. О., 2018. 160 с.
8. Павліха Н.В., Цимбалюк І.О., Савчук А.Ю. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України. Монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 209 с.
9. Рутинський М. Й. Географія туризму України. Навч.-метод. посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.
10. Смаль І. Географія туризму. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2011. 576 с.
9. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посіб. Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 428 с.
10. Чир Н.В. Рекреаційна географія : навч-метод. посіб. Мукачєво: вид-во Дишкант С.Я., 2019. 156 с.
11. Шевчук С. М. Рекреаційна географія. Навчально-методичний посібник. Полтава. ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2012. 96 с.
12. Моца А. А., Шевчук С. М., Серєда Н. М. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. Економіка та суспільство. 2022. № 41.
13. Шевчук С. М., Вовк С. В., Цуркан І. М. Організація функціонування спеціалізованих туристичних дестинацій в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44.
14. Шевчук С. М., Шуканов П. В., Єгоров О. О. Застосування геоінформаційних систем і технологій у географії туризму: моніторинг туристичних дестинацій та планування рекреаційного розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75.
15. Romanenko Y. O., Boiko V. O., Shevchuk S. M., Barabanova V. V., Karpinska N. V. Rural development by stimulating agro-tourism activities. *International Journal of Management*. Volume 11, Issue 4, April 2020, pp. 605–613.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Всесвітня туристична організація. UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/>
2. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Все про туризм – туристична бібліотека. URL: <http://www.infotour.in.ua/>
4. Офіційна Інтернет-сторінка Туристичної асоціації України. URL: <http://www.tau.org.ua/>
5. Державне агентство розвитку туризму (ДАРТ). URL: <https://www.tourism.gov.ua/>

Ресурси для неформальної/інформальної освіти

1. Навчальний онлайн курс «Основи туризму». Академія NTO.UA. URL: <https://academy.nto.ua/main.html>
2. Країнознавство. Університет «Україна». URL: <https://courses.uu.ua/product/krainoznnavstvo>
3. Онлайн-курси менеджера з туризму від «Поїхали з нами». <https://www.poechalisnami.ua/ua>